Հ ԻՆՃԻ ՍԵՏԵՄԲԵՐՈ 17 — ՀՌԻՄԱԱ ԵՐԹԵՍԻ — 16 ՅՈՒՆՈՒԱՐ — 1854

ՄԷԾՄԱԱՅԸ ԱԱՎԱՏԻՍ

Իշպու Մեծմասյը Հավասիս, հեր հաֆթա ճռ. մ՝սա երթեսի կիւնլեբի տաղբարճագ տրը։

Սեհեսի բեշլեն օլարագ	120	ղրշ
Ամիսը այլուզը քեպալիք	65	„
Իւշ այլուզը քեպալիք	35	„
Վեր պիր նուսխասու	3	„

Տ ա զբալար իշլեն պեհեր նուսխասունա 20 փարայ բ օ սիմա մասրաֆը զամմ օլունուր։

Իրանա թրնպեհեր ուրուսլար ամբ սեֆա իշլեն 60 փարա
Իքի սեֆա իշլեն պեհեր սեֆասընա . . 40 „
Իւշ սեֆա իշլեն պեհեր սեֆասընա . . 30 „
Իւշ սեֆասան զիատ օրան՝ վե գայեթ ազ գալ. ռանան իշլեն ազրգնա բուգրլրգ օլունուր։
Տաշրատան կիրեն մեքթուպ վե կազանմիշլն բուսիմա մասրիֆլերի՝ կեշտանեկենեբեն ի զերինե տրբ։

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ԲՈԼԹԻԳԻՅԻ, ՊԻԼԷՏԻՅԻՆ ՎԷ ԻԼԱԹԻՅԻ ՎԷ ՄԻՎԱՏՐ, ՆԱՖԻԱՅՐ, ԱԱՅԻՐԻՅԻ ՄԻԻԹԱԼԻԳ ԳԱԶԷԹԱ

ԻԼԱՆ

Մէճմասրլրն վագր ո՝ սահմրլալ Եսխօգ պի՝սպի՝ռի՝ն էլլերինե գէյդերիլ, պաղը ռիբրաֆպան ղիւեայեր օլո՝նմո՝ղ օմաղ իլե, պո՝ պապպե լաղմ կեղեն գրգգարի վե իհրիմամ էլլեն պրաղըմայաճագ իսկ պէ, պաղին ղալերուլեր օրապա պո՝ բապա իլելլ սահեպնին էլլինէ վաղ օմմասը գէ՝ պէ ղալերա պաղըրանրն գո՝սո՝ բո՝նպան օմայո՝պ, մահալլերինին վե գէմլերէ ռիսալմ օլո՝նաճաղը ըյբգը իլե պաղաղմաբրընպան իճապ իրմիզ օլրո՝ղ՝նպան, վագր ո՝ սահմինլե հեր գէմ ղալերա կիրիգօր իսկ, վե եսխօգ մահալլինի ռիպպիլ վե ռիբ՝ իրմիզ օլանը, ներէյե վե գիմլերէ վերիմսի՝ լաղմ կեղեր իսկ պեր ան էվվել եա ըլսան վե եա պեր գո՝սո՝ղ իլե պեօյի՝՝ Լէնին խանպա ի՝սի գարի՝պա գաբո՝նո՝ն էսանընպա գէյին Ռ՝նճաօղը Հ՝օճա Մաղա՝բը օպասընա, վե Վ ի՝ղեր խանընպա Մի՝հինպիսան Հ՝օճա Յով հաննէսին պասմխանէսինէ, վե Պ՝ալմոպա Լէնին ճամի գաբո՝սո՝ գո՝բրինպե Մաղ՝ ղըմեան Ընպան աղանրն մաղալասընա, վե Պեյ օղը՝նպա գինպի խանէմիղե, վե եսխօգ Մէճմասա մեմո՝բո՝ թի՝ղեխնպճեան Հ՝օճա Յովնիմ խասպեր վե իրիսոր իսլեմեյե հիմմրի պո՝յո՝բո՝պ պապեղեն պիղերի մեսո՝ռ՝ էսլեմեմեղերի նիպ՝ օղ՝նո՝ղ։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Ամիսանէ 16 Յ՝ունվար.

Պու հաֆթա, կերեք սեվվեթ վե կերեք եղ իլերին մուամելաթընան բուսիա մեսելեսինե տայիր գաթի պիր շեյ աղնաշրամայրպ, քեյֆիֆլեթին նե սիբրեթլե նեթիճե պուլաճաղը հենուզ փերաեի էսրար իլե էօրթիւլիւ գալմըշ տրը։ Պունուն մուզայիի, նաս պեյնինսե հավատիս չօղալրպ վե իշլոմիմսիզ եալան, օմմաղգ լագբրտը գալմամըշ տրը։ Բիմիսի էլեգթրիգա թելեղրաֆը իլե խասպեր ալը

քիմինե զուհրաթ թաթար կերեր, քիմինե էն չանպուգ եիւրիյեն վաբօրու գօշուրուլրլար։ Պունարա տա գանաաթ իթմեյերեք, հիքմեթլե սե հավատիս ալան վար, պաղրար մանեե ռիզմ իլե, բուսիա իմբերաթօրունուն էսրար օտասընա կիրիպ, վերիյեն գաբարը ազնար, տահա գուվվեթլե մանեեիլե օլանլար, հենիպ իմբերաթորունն լիսանա ալմայրպ ֆիքրինան թուլթուրլու գարարը պիլե տուրլար։ Իշթե պու խասպերլեր իւզերինե սեօհպեթ, սեօհպեթանեն միզ զաքերե, միւզաքերեսեն միւճասեյե, միւճասեյեսեն միւնազաա, միւնազասասեն շամաթա չըգմայա պաշլասրպը անան, պիր քերեսե սեօներ վե սեօյեր սու ֆբարարրն պիրինե սե սորուլրպ, եքսերիսա մարազա խիթամ պուլրլար։

Պու գատար հավասիսլերին արա սընասա պիղմասե պիր շեյ սեցյեմեյե հագդրմրպ վար իսկ, պիրսե սերիզքի, են սոն հավասիսանեթ կեօրե Լունդրանրն հեր թերաֆընասա ճեսիմ թեսարիքեսան օլուպ, պիր թիւն զաղեթալար արթրգ ճենկ օմմամագ միւմքինսիզ պիր սեյիւ պահա խասրրեր։ Ֆրանսանին թիճարեթ նազարը երբ պաշը կիւնիւ թեպրիքե կելեն թիւճար վեքիլերինե, իշլինիղի ճենկ վագթը կիսպի իհթիրազե կեօրիւն սեյի իհթիար խասը, տահա պունուն կիպի եիւզ պին լագբրար վար։ Պունարա կելե պերաբեր տահա հիշ պիր սեվվեթ բուսիա իլե գաթի մուամելե իթմեյիպ, հեր իլեր գօնոլրսար, եերլե եվրինսե օթա բմագտա տրբրար, պու իքի պիր պիրինե մուզայիր հարաքեթե նազարեն, զանը զալիղմիզ բուսիա իմբերաթորու հենիզ պիր ճեվապ վերմեմիշտիր, վե ծրան մուպահատի վե հարաքեսանրն բեսֆեսի մեմուլ վե իհթիամ իսղերինե տրբ։ Լին սոն զաղեթալեր վե թահրիրաթանեն քեշֆ իսեպիրսիզմիզ պու օրուպ ֆագաթ կելեճեք ճեվապեն ֆիրաո՝ն

ԱԱՐԱԳԱՅԸ ԹԷՓԻՐՃԻՅԷ

16 ՅՈՒՆՎԱՐ.

Սաբին օլսուրզումուզ պու տուն. եա պիր մեքթանը ամմ օլուպ, բուչի զեմինինսե տահա նիչե տեվվեթլեր վե միլլեթլեր պուլունտուզու հեր քեսին մալիսմի իսկ տե, պունարրն գուտ. ռեթ վե ճեսամեթի, վե սեմթ վե մեվ. գիլերի եալընրզ երպապը ճօղրաֆիայե լայրգիսլե մալիմ օլուպ, ինանլերին չօղունա հասպ եվ զայլե տեյիլ ահվալ. ը ամմեի ճիհան, իրրա պուլունտուգ. լարը պելտենին մահալլաթը վե հեմ ճիվարարրընն նելեր վե քիմլեր օլ. սուզու տախի նամալիմմիր։ Կա. գաա քիւրրեի արզն հեր սեմթինի սեյր իւ թամաշա իտիւպ, հեր միլ. լեթ վե հեր տեվվեթին ահվալնա պիղզաթ քեսպը վուգուֆ իթմեք, նե հեր քեսին տեսթրես օլաճաղը վե նե տե հեր եօմրիւն թեհամմիւլ իտե. ճեյի չեյ տեյիլ իսկ տե, կեզմիշ վե կեօրմիւշլերին հիքեայեսինի օգույա. բագ, ահվալը ալեմտեն օլսուգճա իտապերտար օմմագ տա հեմ միւմքին վե հեմ տե մուամելաթը ճիհանե վա. գրքֆ օմմագ միւրատ պույուրանլերե ֆարզ կիպիճե օլսուզունտան, Մեճ. մուամելզեն գրաեթինե բաղպեթ իտե. նլերե, արալրգ արալրգ պունտան տա պիրերը բարչա նումունե կեօսթերիլ. մեք, ֆախտեսեն իսալի օլամայաճաղը միւլահաղասիյլե, իպթիտա տայեի սե. նիէսինտե էհեա օլակելտիմիզ Տեվ. լեթը Օսմանլիի էպեսի իւլպիւնեե. տեն, պաշանարագ, տուելը մուազ. զամայը Լյուրբանրն վե տայիրենին տախի ահվալը սապրգե վե հապբրե. լերի միւմքին մերթեպե հագիգեթե մագրուն սիբրեթլե մուխթասարեն գալեմե ալընարագ, մահալ գալսրգ. ճա մեճմասրզեն վարագայը թեֆբի. ճիլեմիզե տերճ վե տախիլ գրընա. ճագ տրը։

Լեէնի ճամի գաբո՝սո՝ գո՝բրինպե Մաղ. ըմեան Ընպան աղանրն մաղալասընա, վե Պեյ օղը՝նպա գինպի խանէմիղե, վե եսխօգ Մէճմասա մեմո՝բո՝ թի՝ղեխնպճեան Հ՝օճա Յովնիմ խասպեր վե իրիսոր իսլեմեյե հիմմրի պո՝յո՝բո՝պ պապեղեն պիղերի մեսո՝ռ՝ էսլեմեղերի նիպ՝ օղ՝նո՝ղ։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Ամիսանէ 16 Յ՝ունվար.

Պու հաֆթա, կերեք սեվվեթ վե կերեք եղ իլերին մուամելաթընան բուսիա մեսելեսինե տայիր գաթի պիր շեյ աղնաշրամայրպ, քեյֆիֆլեթին նե սիբրեթլե նեթիճե պուլաճաղը հենուզ փերաեի էսրար իլե էօրթիւլիւ գալմըշ տրը։ Պունուն մուզայիի, նաս պեյնինսե հավատիս չօղալրպ վե իշլոմիմսիզ եալան, օմմաղգ լագբրտը գալմամըշ տրը։ Բիմիսի էլեգթրիգա թելեղրաֆը իլե խասպեր ալը

1. Տեվվեթը Ալիյեի Օսմանլի

Բիւրբեի զեմինին, են պեօյիւք գբթասը օլան Ալիանրն օրթա սեմ. թինսե, Զին իւ Մաչին իլե Թաթա. բիստանրն արասընտա վագի զայեթ ճեսիմ վե վասի արազեե, գատիմեն պերիս Բիւ՝րֆիպան վե ահալիսինե տա. խի Բիւ՝ր՝ եախտա էրբ՝ տենմիշտիր։ Լ՝քսերը թարիխ շինասանրն գավինճե. պու թիւրք միլեթի հաղրեթը Նուհ բեյղամպերին մախտուսմեբրին. տեն, Յաբեթ, եախտա Լ՝ափեթին նեսլենտեն իլերիս կելերեք, մուրու. բու զեման իլե իֆրաթ մերթեպե քեսրեթ վե ճեսամեթ քեսպ իտիւպ, զիբր օլանան արաղնե սրզամայարագ վագթ վագթ արշարը ուզրայրպ, վե շարգտան զարպա գատար կելերեք, փեք չօգ միլեթլերե գարբշմրշ, վե փեք չօգ միլեթլերի տախի թահթը թասարրբֆընա ալմըշտրը, վե պաթ. մրշ վե զայ օմուշտարտան մատտա եվ եեվմ մեվճուտ օլարագ թիւրքանեն ի. լերի կելմիշ օլան միլեթլեր պունարը տրը։

1. Օսմանլրլար, 2. Թիւրքմեն. լեր, 3. Թաթարլար, 4. Իւզպեքլեր, քի, հենիւզ ասրլ եսքի Թիւրքիստան. տե տաքին օլուրլար, 5. Դիրկիզլեր, 6. Նագուշ վե Զուվաշլար (բուսիատա) 7. Հիւնիլեր վե Մաճարլար, վե տա. յրրլարրընն տախի ասրը զայպ օմուշ. տուր։

Ռեզալեք միլեթը թիւրքտեն փեք չօգ փատիշահ սիլսիլեերի տախի զուհուր իտիւպ, պունարրն են մեշ. հուրլերի տախի Ամմանի վե Պ՝ազնե վե Սելճիւգիլեր օլուպ, պունարրն խարտպենատ ասղրա Թարիխի հաղ. բեթը Իսանրն 1300 սենե սինե տօղրու. եմիր Լ՝ըդ օղրուլուն մախտումի Լ՝միր Օսման, եօթեսե պերիս տարտա. ղրն եկսիտերի պաշնա թօփլայրպ

Մելճուգի մեմալեքինին նրաֆընասան զիատեսինե մալիք օլարագ, եվվել Դարա հիսարտե վե պատեհու Պուբ. սատա ասքին օլուպ, իսլեթիտա Սե. լեք վե Սուլդան իսմինի թահսիլ իս. լեմիշ տրը։

Օղլու Սուլդան Օրխան Ընատոլ. ունուն ասրը էյալեթլերինի տախի ֆեթհ իտիւպ, Թոսմանեթանիեանին Ռում իմբերաթորունա տատատա տախի օմմուշ տուր։

Պիրինճի Սուլդան Մուրատ, Լ՝ատրնեյի ֆեթհ իտիւպ, թախթը տալ. թանաթրնը Պրուսա ճանիպինտեն օ պելլեեյե նագլ, վե Սերպ, վե Ընա. ուտուլուգ վե Ռում ելի էյալեթլերինի ֆեթհ վե զապթ իսլեմիշտիր։

Պիրինճի Սուլդան Պայազիտ (Երլ. տրրրմ), Պուլղարիսթան, վե Ռումե. լինին պագի էյալաթրնը, վե Ընատոլ. ունուն քեաֆֆեսինի զապթ իտիւպ, Ալթամտօրու տախի մուհասրե իսլե. միշ իսկ սե Ամմ շահը Լ՝ենկթիմուրտեն եենիլիպ, 1403 սե Ինդարեսե եեսիր տիւշմիւշտիր։

Պիրինճի Սուլդան Մեհմեմա Լ՝ենկ. թիմուրուն ճեսիրինտեն սե վեթի գուրթարրպ, հիսեթը սալեսինե իպ. լաղ իսլեմիշ տիր։

Էքինճի Սուլդան Միւրատ տայրեի տեվվեթի պեօյիւտիւպ, Վարնատա ճեսիմ պիր ֆիլմուհամլե, Մաճար. լարրն էքինճի Լ՝ատիսլաս նամ գրա. լընը բերիշան իսլեմիշ տիր, 1444 տե։

Նիհայեթ էքինճիլե Ֆաթիհ Սուլ. դան Մեհեմմեմա հաղրեթլերի Սթամ. պոլու ֆեթհ իտիւպ, Ռում իմբերա. թորլուզունու մանատմ իսլեմիշ տիր, պատեհու Բումելիատ Մորայը, վե Ընատոլունուն Թրբրազու զանը, վե Թեքբար Բումելիատ (1461) Պոսնայը, վե Ուլահը, վե Գրբրմը ալարագ, Իթա. լիայա գատար վասլ օլմուշտուր։ Մուշարալեհ, էքի իմբերաթորլուգ, օն

բանրն հեր թերաֆընասա ճեսիմ թեսարիքեսան օլուպ, պիր թիւն զաղեթալար արթրգ ճենկ օմմամագ միւմ. քինսիզ պիր սեյիւ պահա խասրրեր։ Ֆրանսանին թիճարեթ նազարը երբ պաշը կիւնիւ թեպրիքե կելեն թիւճար վեքիլերինե, իշլինիղի ճենկ վագ. թը կիսպի իհթիրազե կեօրիւն սեյի իհթիար խասը, տահա պունուն կիպի եիւզ պին լագբրար վար։ Պունարա կելե պերաբեր տահա հիշ պիր սեվվեթ բուսիա իլե գաթի մուամելե իհթի. յիւպ, հեր իլեր գօնոլրսար, եերլե եվրինսե օթա բմագտա տրբրար, պու. իքի պիր պիրինե մուզայիր հարաքե. թե նազարեն, զանը զալիղմիզ բուս. սիա իմբերաթորու հենիզ պիր ճե. վապ վերմեմիշտիր, վե ծրան մուպա. հատի վե հարաքեսանրն բեսֆեսի մեմուլ վե իհթիամ իսղերինե տրբ։ Լին սոն զաղեթալեր վե թահրիրաթ. անեն քեշֆ իսեպիրսիզմիզ պու օրուպ ֆագաթ կելեճեք ճեվապեն ֆիրաո՝ն

իքի գրալարագ, վե իքի եիւզ պելտե ֆեթհ իհթիշտիր տեյիս թեվաբիսատ եազրրը տրը։

Պու էսնատե հիքբիմեթը Օսմա. նլե Լ՝ուրբանրն զարպ թերաֆընա տախի գօրգու վերմեքտե իսի։ Պի. ռինճի Սուլդան Սելիմին կիւնիւնտե թեքբար տայրեի տեվվեթ պեօյիւրիւպ միւշարալեհ, Պերեշամ, Ֆիկեսին Դուտա վե Սըսրա, վե Սեքքե վե Ռեզայիրի զապթ իսլեմիշ տիր։

Էքինճի Սուլդան Սիւլեյման գանունի Մրհատա, Լ՝ամենատան, Բիւրատեթան վե Լ՝ատպիատանը, վե Լ՝ուրբատա, Մաճար, Թրանսիլվանիա, վե Խրբատեթ վե Պուզատան. վե Սրբա Պելրրատրը, վե Լատոս տատաբրնը ֆեթհ իսլեսի. սեն սոնրա Վ՝ իլենայա գատար վասլ օլուպ, (1520) պատեհու կերբի սեօն. միւշտիր։ Վ՝ Մալթա ճեզիրեսինի ֆեթհ իտեմեյիպ, իպթիտա Ֆրան. սա իսլե պիլ իմթիֆագ ահանատե իս. լեմիշ տիր։

Էքինճի Սուլդան Սելիմ. Վ՝ ենեսիքիլերեն Լ՝ուպրրը ալարագ, պա. տեհու Թունուս վե Դարպարբ. սու տախի զապթ իսլեմիշ իսկ սե (1571) օ սենե Մորայա եազրն Լ՝եբանդ նամ քեսրֆեզսե, Վ՝ Ենեսիքը վե Սպանե օլ. վե Փարա տօնանմալարը, իքի եիւզ դարալեշա կեմիսինտեն միւբեթթեպ Օսմանլը տօնանմասրնը եազմշար. օմմաղլե, իսլերիս կիտիբեմեմիշտիր։ Պու սեվրտեն սոնրա տեվվեթը Օսմա. նլե կեսահ զալիպ, վե կեսահ մաղլուպ օլուպ, 1608 սե Լ՝ հին Պաղը էյալա. թինա մեթասարրբֆ օլսու։ Վ՝ սեօր. սունճիս Սուլդան Մեհեմմեմա Վբրի. տի ալրը Վ՝ Ենեսիքլերբեն, 1645—1669։

1682—1699 ա գատար վագի օլան ճենկլերբեն սոնրա, Դարլօվիչ ահա. նամեսինտե տեվվեթը Օսմանլի Մա. ճարը Նեմճեյե թեբբ իսլեսի։ Բեզա.

ՀԷՎԱՊԸ օրմամասընը տախի էղ ճան իւ տիլ էմել վէ տրղու իսէրիզ։

———

— Կէչէն տէֆաքի Մէճմասմրղտա Դարաֆաթ Ճիվարընտա Ղէթանէ (Թէթանէ) նամ Դարիէ գուրպինտէ բուսիալընդն միւնհէզիմ վէ բէրիշան օլտուղու մուխթասարէն պէյան գրընմըշտը. իշ պու բէպիլ էվվէլին օն պէշի Թարիխիսիէ Ռումէլի օրտուսի հիւմայիւնի միւշիրի տէվլէթլու Լօմէր փաշա հազրէթլէրի թէրաֆին տան, վէ իւմէրայը ասքէրկէի տայիրէտէն կէլէն, վէ նէշը օրունան մուֆասսալ թահրիրաթլէ տախի ֆիթուհաթը մէպպուրէնին թրպգը տապրգա հիքէայէ օրունտուղու վէճհ կէ վուգու պուլտուղու թասաիգ գրընմըշ օրմաղլէ, թէքբարինտէն սարքը նազար օրունարագ, եալընրզ պազը ահվալը մախսուսէսի պէյան օրունուր։

— Ռուսիա Ասքէրինին զայաթը, ասրապալար իլէ թաշրըպ կէօթիւրտիւքլէրինտէն մաատա, տէօրթ պին տէն միւթէճավուզ լուշէ (լէշ) մէյտանը մուհարէպէտէ տայրըմըշ։ վէ պիր օգատար եարալըլարը օրտուղու թէհդիդ իտիւպ, Տէվլէթը ալկէ ասքէրինտէն տախի եալընրզ իւշ եիւզ եիրմի իւշ քիշի վէ ֆաթ իտիւպ, եէտի եիւզ տօգսան քիշի տախի եարալանմըշ իսէ տէ, փէք չօղու իտֆիֆձէ օրտուղու պիլիֆիթիտար պէյան օրունուր։

— Պու մուհարէպէտէ, էն պէօյիւք զայիթէտէն էն քիւչիւք նէֆէրէ գատար ճիւմէսի ֆէվգ էլ ատէ իպրազը չէճաէթ վէ իհթիմամ իլէ-միշլէր օրմաղլէ, մէզքիւր եարալըլարտան մաատա, իքի ֆերիգ, վէ իքի լիվա փաշալէր, պէշ միրալայ տէօրթ գայմագամ, պէշ պին պոշը, իքի գօլ աղասը, աղ չօգ հաֆիֆձէ եարալանմըշտար տրը։

— Տէվլէթը ալկէ ուղրունա պու վէճհիլէ ճանսիփարանէ չալըշանլարընը, ճիւմլէթէն ասքէրի իհսան վայէի ճէնապը փատիշահիտէ նիշէ իլմաֆը սէնիկ, վէ միւքեաֆաթը ալկէկէ մաղհար օրաճագլէրի զահիր վէ աշիքեաս իսէ տէ, շիմտիկի իւշ ֆերիգ փաշալէր հազրաթընա, Մէճիտկէ նըշանը ալնշանընդն իբրինճի ռիւթպէսի, պիր լիվա փաշայէ, գապզէսի ալթուն գրընճ, պիր լիվա փաշայէ հէմ ալթուն գրընճ վէ հէմ նշանը մէզքիւրիւն տէօրտիւնճիւ ռիւթպէսի, ալթը միրալայն իւշիւնէ նշանը մէզքիւր, վէ իւշիւնէ ալթուն գրընճ, վէ տէօրթ գայմագամա նշանը մէզքիւր, վէ պէշ, պին պաշրայա նշանը մէզքիւրիւն պէշինճի ռիւթպէսի, վէ իքի գօլ աղասընա տախի նշանը մէզքիւր, վէ սայիր լիվագէթլիւ օրանլարա տախի իլմա պույրուլմագ իւզրէ, օն գրընթա Մէճիտկէ նշանը, օն գրընթա սատաթ վէ իքի թօփ շալ տախի իրսալ օրունմաշտուր։

— Իշ պու մուհարէպէտէ բուսիալունուն թէրք իտիւպ, քէօյլիլէրտէն չալընան վէ թէլէֆ օլանլէրտէն մաատա, պին եիւզ ատէտ գաբսուլրու թիւֆէնք վէ գրընճ, իւշ ատէտ միհիմմաթ արապասը, վէ իքի ատէտ պէօյիւք գաղան, վէ օն ատէօրթ ատէտ պագրաճ, վէ պէշ եիւզ գատանա, վէ պիր չօգ ալթուն վէ կիւմիւշ նշան, վէ էլպիսէ վէ շապգա, ասասիրի շահանէնին էլինէ կէչիպ, օրտուսի հիւմայիւն Մէվգիինէ ճէմ գրընմըշ տրը։

— Մուսախխարէն թուանա սէվահիլինտէն վարիտ օրան թահրիրաթէ նազարէն, Մաչին իլէ Դարասը օրթասընտա օրան Օսթուֆա ասասընտա, վէ Դարագը գարիէսինտէ, վէ Ռուճուգ վէ Սիլիսթրէ ճիվարընտա տախի, իւշ պէշ ատֆա բուսիալը իլէ Տէվլէթը ալկէ ասքէրի պէյնինտէ տու։ 1820 — 1830 ասրաք· Լուռնան վագասը զուհուր իտիւպ Նավարին գազասը իլէ խիթամ պուլտու· 1830 տա Ռէզայիր էյալէթի Ֆրանսըզա կէչտի· 1833 տէն 1841 է գատար, իքի ատֆա Մըսրը մուհարէպէտէրի օրտուպ օ սէնէ տէվլէթը Օսմանկէնին թէմամկէթ վէ իսթիքլալկէթի, պէշ պէօյիւք տէվլէթլէր ահնանամէսի իլէ թէմին օրունտու։ 1839 տէ Թանզիմաթը խայրիէնին իհսասը իլէ, տէվլէթը Օսմանկէ քէսպ իւ շէրէֆ վէ գուսրէթ իտիւպ, կիւն պէ կիւն հիյէթը ճէլիկէի ասլկէսինէ վասլ օլմագտա տրը։

ԱԼԻ ՕՍՄԱՆ ՓԱՏԻՇԱՀԱՆՐԸՆԸՆ

ԹԱՐԻԽԻ ՃԻՒԼԻՒՍԷԷՐԻ ՎԷ ՄԻՒՏՏԷԹԸ ՍԱԼԹԱՆԱԹԼԱՐԸ

		Մղատիէ-հիճրէթ	
1·	Սուլթան Օսման Ա·	1300=٦٩٩	26
2·	Սուլթան Օրխան	1326=٧٢٦	35
3·	Սուլթան Մուրատ Ա·	1360=٧٦١	31
4·	Սուլթան Պայազիտ Ա·	1389=٧٩١	14
	Պ— արալրգ օն պէր սէնէ ֆատիլտէրգ օրմայըղ, Սէ-լէյման, Մուսա, վէ Մէհմէտ Շահլարէլէր պէրպէրինէ տէ-լի-ղ նիհայէրի		
5·	Սուլթան Մէհէմմէտ Ա·	1413=٨١٦	8
6·	Սուլթան Մուրատ Բ·	1421=٨٢٤	26
	տէֆա	1445=٨٤٩	
7·	Սուլթան Մէհէմմէտ Բ· Ֆաթիհ	1440=٨٤٤	36
	տէֆա	1451=٨٥٥	
8·	Սուլթան Պայազիտ Բ·	1481=٨٨٦	32
9·	Սուլթան Սէլիմ Ա·	1512=٩١٨	8½
10·	Սուլթան Սիւլէյման Ա·	1520=٩٢٦	48
11·	Սուլթան Սէլիմ Բ·	1566=٩٧٤	8
12·	Սուլթան Մուրատ Գ·	1574=٩٨٢	20⅔
13·	Սուլթան Մէհէմմէտ Գ·	1595=١٠٠٣	9
14·	Սուլթան Ահմէտ Ա·	1603=١٠١٢	14
15·	Սուլթան Մուսթաֆա Ա·	1617=١٠٢٦	1½
	տէֆա	1622=١٠٣١	
16·	Սուլթան Օսման Բ·	1617=١٠٢٧	4
17·	Սուլթան Մուրատ Դ·	1623=١٠٣٢	17
18·	Սուլթան Իպրահիմ	1639=١٠٤٩	9½
19·	Սուլթան Մէհէմմէտ Դ·	1648=١٠٥٨	41
20·	Սուլթան Սիւլէյման Բ·	1687=١٠٩٩	3⅔
21·	Սուլթան Ահմէտ Բ·	1691=١١٠٢	3⅔
22·	Սուլթան Մուսթաֆա Բ·	1695=١١٠٦	8⅔
23·	Սուլթան Ահմէտ Գ·	1703=١١١٥	28
24·	Սուլթան Մահմուտ Ա·	1730=١١٤٣	25
25·	Սուլթան Օսման Գ·	1754=١١٦٨	3
26·	Սուլթան Մուսթաֆա Գ·	1757=١١٧١	17
27·	Սուլթան Համիտ	1774=١١٨٧	16
28·	Սուլթան Սէլիմ Գ·	1789=١٢٠٣	19
29·	Սուլթան Մուսթաֆա Դ·	1807=١٢٢٢	1
30·	Սուլթան Մահմուտ Բ·	1808=١٢٢٣	32
31·	ՍՈՒԼԹԱՆ ԱԳՏ ԻՒԼ ՄԷՃԻՏ ՂԱԶԻ ԽԱՆ ՀԱԶՐԷԹԼԷՐԻ	1839=١٢٥٥	

ՀԷՎԼԷԹը Օսմանիէ, բուլի զէմինտէ մէվճուտ էն պէօյիւք տէվլէթլէրին պիրի օլուպ, Լիւբրբա, Ասիա, վէ Աֆրիգատա ճէսիմ վէ վասֆ մէմալիքէ սահիպ տիր։ Ա է ջամալ (հիւսիսային) թէրաֆընտան Ռուսիա վէ Դարա տէնիզ. վէ պաթը թէրաֆընտան Ղէմչէ վէ Ա էնէտիկ քէօրֆէզի, վէ ճունուպ (հարաւային) թէրաֆընտան Լուռնան, Ագ տէնիզ, Արապիսթան վէ Սիվէյշ պօղազը, վէ կիւն տօղուսու թէրաֆընտան Ճէմ մէմալիքի իլէ մահտուտ տուր։ Ա է իպլիմի տախի, թուլէն 33° տէն 46° վէ արզէն 31° տէն 48° տերէճէլէրտէ տիր. վէ պիւթիւն Օսմանը մէմալիքինին սաթհը (եիւզիւ) 30 պին ճօղրաֆիա փարսախը, եախօտ 270 պին ճօղրաֆիա միլի իթիպար օլունուր։

Մէմալիքի Օսմանիէտէ, սաքին օլան նուֆուս հէր մահալտէ հէնուզ տէֆթէրէ ալընմամըշ իսէ տէ, տէֆթէրլի իլէ տէֆթէրսիզ ճէման 35 միլիան 350 պին նուֆուս իթիպար օլունուպ, շու վէճհ իլէ թագսիմ օլունա կէլմիշ տիր Լիւբրբա ճօղրաֆիալարընտա։

Ռումելի էյալէթլէրինին նուֆուսու։

Զիրվէն էյալէթի. (Սթամպօլտան Էմինէ)	1·800·000
Պուլգար էյալէթի	3·000·000
Պոզնան էյալէթի	1·400·000
Ռումելի էյալէթի	2·600·000
Պօսնա վէ Հերսէկ էյալէթի	1·100·000
Ռումելի (Էրմէնի սիւրմէ)	2·700·000
Արնաուտլուգ	1·200·000
Սրբոպ էյալէթի	1·700·000
Ագ տէնիզ ադասարը	700·000
Ռումելի էմէք ճէման օն պէշ միլիոն	15·000·000

Ասիա էյալէթլէրինին նուֆուսու։

Ընատօլունուն 26 էյալէթլէրի	10·700·000
Պիրինճյամ Իրաք Արէպի վէ Քիւրտիստան	4·450·000
Մէքքէ Մէտինէ վէ Ճէտտէ	900·000
Ասիայա ճէման օն ալթը միլիոն էլլի պին	16·050·000

Աֆրիգա էյալէթլէրինին նուֆուսու։

Մըսրը (1)	2·000·000
Թրանուս Դարապլուս	1·800·000
Աֆրիգայա ճէման իւչ միլիոն սէքիզ էյլիկ պին նուֆուս	3·800·000

Ռէման մէմալիքի օսմանիէ նուֆուսու

35·350·000

(1) Մըսրը հիւքիւմէթի իւչ պէօյիւք էյալէթէ, հանի էլ Գահիրէ (աշաղը Մըսրը)։ Սայիտ (եօգարը Մըսրը) վէ ճիվէ էյալէթլէրինէ, վէ օն իքի լիվայա թագսիմ օլունմաշ օլուպ, հէր նէ գատար պիւթիւն Եւրոբա ճօղրաֆիալարը թէրաֆընտան իքի միլիոն նուֆուս թահմին օլունմաշ իսէ տէ, պու թահմին պիղէրի փէք ազ կէօրիւնիւպ, տահա զիատէ նուֆուսու օրաճաղը մէմուլիմ տիր։

— Ֆէվգէլադէ Ամասիա Ռումելիսընդն պիրինճի վէ իքինճի ֆիւնէրի, Դարիասէ Թիւիլէրիի սէրայընտա, պէօյիւք եըլպաշը թէպրիքի զինէթի օրուպ, միսլի կէօրիլմէմիշ տարաթ իւ սալթանաթ իլէ, Ընդէնէրը, Ընդրէնէպէր, Էլչիլէր, վէ սայրը միւթէպէրան վէ էճնէպիլէր աղը էլպիսէրէ իլէ Իմբէրաթորուն հուզուրունտա բէսմը թէպրիքի պէօյիւք Նաբօլէօն վագթընին թէշրիֆաթը իւզրէ իճրա իլէմիշէր տիր։ Միւշարէյէհ իմբէրաթոր. Էլչիլէրին հէր պիրի իլէ պիրէր մըգտար թալթիֆանէ միւքեաֆէմէ իլէմտիքտէն սօզրա, Տէվլէթը ալկէ էլչիսինէ ճիւմլէտէն զիատ իլթիֆաթ իտիւպ, Սալթանաթը սէնիէնին մուհաֆազայը իսթիդալ վէ թէմամիէթինէ Ֆրանսա տէվլէթինին նէ մէրթէպէ իպտամ իտէճէյինի էլ ֆազը լաթիֆէ իլէ ճիւմլէ էլչիլէր հուզուրունտա պէյան իլէմիշ տիր։ Դէ զալիք Թամա էլչիսի Լոնդրա ճէնապէրինէ տախի ֆէվգ էլ ատէ թալթիֆ կէօստէրիպ, իշ պու 1854 սէնէսինին հուզուր վէ առայիշէ մուրուր իտէ-

ձեք մեմուլինի տախի մոխաուսձա պէյան խլէմիշիր։

— Ֆրանսա տէվլէթի հարպիէ վէքիլի վէ սերասքէրի Մարէշալ Սէնթ Արնոյ ճէնապլէրինին թագրիրի իւզրէ, իմբէրաթորուն էմրնամէսի տախի թանիպ պույրուլարագ, իշպու 1854 սէնէսի իշիւն, 120·000 նէֆէր ֆարլա ասքէր թահրիրինէ մուպաշիրէթ օլունմուշտուր։

— Բուսիա մէսէլէսինին ճէնկ իլէ նէթիճէ պուլմագ իհթիմալի չօղալտրգձա Ֆրանսասա վէ Ինկիլթէրրա տա իսթիգրաղ վէ տայիրէ հիսսէլէրինին գրմէթատէն տուշտուիւ, վէ միւասէսէ իհթիմալի չօղալտրգձա գրմէթլէրի արթտրը, վէ էսհապը գուարէթ եէտինէ պու խուսուսուն ճէսիմ պիր ախղու իթա վէ թիճարէթէ միճիպ օլտուղու ճիմէյէ մանիւմ տիւր։ Մուախարէն տախի Բարիսէ պու միսիլիւ հիսսէլէր ճիղեի եիւքսէլմիշ օլտուղունատան, Պէրլինգա տէվլէթի թէրաֆընատան, Բրէնս Շիմէ ճէնապլէրի ֆէվէ էլատէ էլչիլիք մէմուրիէթիյլէ Բարիսէ կէլիւպ, բուսիա իմբէրաթորու թէրաֆընատան միւասէսէյէ միւթասլիգ պաղը թէքլիֆաթ կէթիրմիշ օլտուղու հավասախի պունա սէպէպ կէօսթէրիմիշտիր։ Սահիհ վէ ղայրը սահիհ օլտուղունա մանիւմտիւր։

— Սինոպ վուգուաթը պիւթիւն Իւրոբա հիւքիւմէթլէրինէ միւճիպի էնտիշէ վէ թէէսսիւֆ օլմուշ օլտուղունատան, Ֆրանսադը վէ Ինկիլիզ տէվլէթլէրի, տէր հալ ատանմալարընդն գարա տէնիզէ չըգմասընա շէսիա վէ պէճիա էմրլէր կէօնտէրիպ, հէր տէվլէթ նէզտինտէ պուլունան էլչիլէրինէ տախի պիրէր պէյաննամէլէր կէօնտէրմիշլէր տիր։ Պու իքի պէյաննամէտէն եալընըզ Ֆրանսադը իսրարճէյէ նազրը միսիս Տրուէն տը Լիւինին էլչիլէրէ թահրիր իլէտիպի, բէյանէն նէշր օլունմուշ օլմադ իլէ, թէքմիլէն թէրճիւմէսի մէճմասընդն գրմէթասընա էլ վերմիւպ եալընդը խուլասայը մասալի շու վէճհիլէ մուխթասարէն իֆատէ օլունուր։

Պուտուս շէրիֆ մէսէլէսինին գաբարընը բուսիա տէվլէթի եաղնըշաղ նամը, վէ եախօտ եաղնըշ մանա վէրէրէք թէլաշա կիրիֆթար օլմուշ օլմադ իլէ, Ֆրանսա տէվլէթի պու մէսէլէ հագգընատա պէյնէլէրինատէ միւքասլէմէյէ կիրիշմէյէ էմէլ իթմիշ իսէ տէ, բուսիա տէվլէթի բաղը օլմայրագ Բրէնս Սէնչիլօֆու Ընիթատ նէյէ կէօնտէրմիշ, վէ բուսիալընուն եալընդը պու հարաքէթի Ֆրանսա տէվլէթինին ինֆասալինէ միճիպ օլա պիլիր քէն, եինէ սիւրէթը թէհամմիւլսէ պուլունմուշ, վէ բուսիա տէվլէթինին քէնտի իդարը իւզրէ տախի պու մէսէլէ, մէմնուն օլաճագ մէրթէպէտէ թէամիյէ պուլմուշ իքէն Բրէնս Սէնչիլօֆ եալընդը պունա վէսիլէ իսէրէք, վէ պաշդա պիր սէրիւշթէ պուլամայարագ բում մէղհէպի իմթիազաթը պահսընա կիրիշմիշ, վէ ադիպինտէ շու միւնազասասա զուհուր իթմիշտիր։

Ընասը միւնազասա օլան մատտէ պիր թէրաֆտան Տէվլէթը ալչէնին հուգուգու մուգատասէսինէ, վէ պիր թէրաֆտան բուսիա իմբէրաթորունուն տիանէթինէ տօգունուր պիր քէյֆիյէթ օլտուղունատան, Ֆրանսա տէվլէթի Ինկիլթէրրա տէվլէթիյլէ պէրապէր, շու ումուրու նազիքէյէ պիր հիսան չարսէ պուլմադա նէ մէրթէպէ սայիս իդատամ իյէ տախի, վէ իւք Վիէննա գարարընդն թէրաֆը տէվլէթը Օսմանիէտէն գապուլ օլմադընա քիմին զիատէ սէպէպիէթ վէրմէյի տախի մալիմ տիւր։

Պու միւքեալէմաթը արասընտա, Մուսուլ վէ Հալէպտէ օթուրուպ, օն պէշ տէ էյալէթ փիսգոփոսլարը վար տըր 20·000

6° Արտնիլէր · պունլարընդն բաթրիքլէրի տախի Լիպանանտա միւգիմ օլուպ, էնտի տէ էյալէթ փիսգոփոսլարը վար տըր · · · · · · 140·000

900·000

Պու հիսապլար էճնէպի քիթասլարընտան ալընմըշ օլտուղունատան, տահա ոահիհինի պիլէն, վէ պիզէրէ իսապէր վէրէն օլուր իսէ, թէշէքքիւրէն գապուլ օլունարագ, ղապէթա մընդա տէրճ օլունուր։

Տէվլէթը Օսմանիէնին մալէսի, իրատ մասրաֆը, գարա ատաքէրի, տէնիզ գուվվէթի, թիճարէթի վէ ահվալը սայիրէսի իլէրիւտէ պէյան օլունաճագ տըր։

էօթէյտէ աղբը վուգուաթլար ղուհուր իտիւպ, պիր թէրաֆտան բուսիա ասքէրի Ուլահ Պուղատանա կիրմիշ վէ պիր թէրաֆտան տախի Ֆրանսադը վէ Ինկիլիզ տօնանմալարը, Պէշիգա լիմանընա կէօնտէրիլմիշ իտի։ Վէ պունլարընդն եէքտէն Ընիթանէյէ կիթմէլէրի միւմքին իքէն, իշի պիատէ գրդընշարմամագ իշիւն, պօղուզատա գալմալէրինի թէճնիզ իտիւպ, պիր թէրաֆտան տախի տէօրթ տէվլէթ պիրլիքտէ եինէ միւսալի հէյէճահտա իւ իգատամ իթմէքտէ իտիլէր։

Բուսիա տէվլէթինատէն մէմուլ օլան տախի պու օլուպ, պուլունտուղու մահտանէն խուրուճ իթմէմէսի տէրէճէյի էմնիէթտէ իքէն, Ամնոպ վուգուաթը միէլէմէսի, մուղայիրինի իսպաթ իտիւպ, պահրիճէ ճէսամէթլէրի տէրքեար օլան իքի պէօյիւք տէվլէթէ շու իտուսաստա թէյսիրլիճէ մուամէլէյէ էլվուրմայէ պէօյիւք սէլահիէթ վերմիշ տիր։ Բուսիանընդ մէզքիւր տէօրթ տէվլէթ, Վիէննա միւքեալէմէսինտէ տէֆա իթթիֆագ իտիւպ, Տէվլէթը ալչէնին թէմամիսէթինի թէքրար մուվաղէնէի Իւրոբայէ ատատ պէյան իթմիշ օլտուգլարընտան, Ուլահ Պուղատանա բուսիա ասքէրինին իգամէթի, վէ պու մուհարէպէնին ուզանմասը, թէմամիսէթը մէմալիքի Օսմանիէյի թէճզատխիւլսէ պրագաճաղը տախի աշքեապտը։ Իմամ նասրլի քի բուսիա տէվլէթի, մաթրուպ խրէսթյի իմթիազաթընդն թէմինատը իշիւն Ուլահ Պուղատանը ասքէր իլէ խոթիլա իլէմիշ իսէ, էօյլէ տէ իքի տէվլէթ ատանմալարը, Դարա տէնիզի, թէմամիէթը տէվլէթը օսմանիէնին թէմինատը իշիւն իսթիրա իթմէյէ մէճբուր օլմուշտուր։

Իշթէ Ինկիլիզ վէ Ֆրանսըզ տամիրայլարընա տախի պու վէճհիլէ թաղլմաթ կէօնտէրիլիպ, իգթիրա իսէնլէրէ պէյան իյէմէլէրի, վէ պունատան պէօյլէ օ միսիլլի ճէնկ մուհարարընը մէն իյէմէլէրի թէնպիհ գրլընմըշտիր։

Առմայլէյէ միւսիւ Տրուէն տը Լիւի, պէյաննամէի մէղքիւրի շու վէճհ իլէ խիթամ իտէր։

« Ֆրանսըզ տէվլէթինին պիր մադ » սէտի վար, օ տա, ճէնկատ օլան իքի » տէվլէթին նամուսլարընը վէգայէ ի » տէրէք պիր սուլհ եօլու պուլմայա » մուամէնէթ իթմէքտէն, վէ պիլ ի » ճապ մէճբուր օլտուղու հալտէ, » հէր նէ մէրթէպէ խէվֆ իտէճէք » զուհրաթ օլա մուգատէլէսինէ հա » զըր պուլունմագտան իպարէթ տիր։ » Պու ճիւմլէ բուսիա տէվլէթինին » տախի, ճէնկ աֆէթինատէն հէնուզ » գուրթուլմուշ օլան պիւթիւն Իւ » րոբայը եէնի ղայլէլէրէ պիւշիւբ » մէսինի իսթէմէղ օլտուղու տէ » ֆատալէ միւճէրրէպ օլան էթվարը » ապիլանէսինատէն մէմուլ էղլէպի » միղ տիր, ղիրա եալընըզ հիւքիւմ » տարանդն ֆէթանէթը ճէլիլէսի իլէ » պունճա սէնէլէրտէն պէրիւ պիւ » թիւն Եւրոբա պու միսիլլի պէյլ » յէլէրտէն հալի օլապիլմիշտիր շիմ » տիյէտէք »։

ԱՒՍՏՐԻԱ։ Նէմճէ իմբէրաթորու Ֆրանսուա Յօզէֆ ճէնապէրի, Պավիէրա տէվլէթի փայիթախթը օլան Միւնիխ շէհրինտէն աղիմէթ իտիւպ, էնտայի բահտէ Իրտահատա միւգիմ ատպրգ իմբէրաթոր վէ իմբէրաթորիչայէ պիրէր վիղիթա վերմիքտէն սոնրա, բուսիի գէնկամբեր եիրմի իւչինճիւ կիւնիւ մագարրը հիւքիւմէթի օրան Վ իլհնա պէլլսինէ վասլ օլմուշտուր։

ԲՐՈՒՍԻԱ։ Բուսիա տէվլէթի պու էնատէ ֆէվգէլ ատէ թէտարիքեաթը ասքէրլիյէտէ պուլունարագ, պիւթիւն գուվվէի ասքէրլիյինին հազրըլմագտա իսէ տէ, ճէնկ թէտարիքեաթիլէ պէրապէր պի թէրաֆլըդ բօլթիգասընը իհթիաբ իսէճէք օլտուղու պիւթիւն Ընտորիա, վէ Իլլման գապէթալէրինատէ եազըլըրը տէյիւ, էլէքթրիգ թէլէզրաֆը իլէ, գեկտեմբեր 28 թարիխիլէ Մարսիլեայէ իսպար գրլընմըշտր։

ՍՊԱՆԻԱ։ Սպանիա գրալիչասը ճէնապէրինին, կէչէն գեկտեմբեր 25 ինճի կիւնիւ սէլամէթլէ գուրթուլուպ, տիւնեայա պիր գըզ էվլատ կէթիրմիշ օլտուղու թէպշիրի, էլէքթրիգ թէլէզրաֆը իլէ նէշր ու իլան գրլընմըշտր։

ՍԱՐՏԷՆԵԱ։ Բիէմոնթէ թէրաֆլէրինատ, Ընսթա շէհրինտէ վերկի վէսիլէսիլէ հիւքիւմէթէ գարշը պիր քիւչիւք իհթիրալ ղուհուր իթմիշ իսէ տէ, զապրթան վէ մէմուրինին ճահտու իգատամաթլարի գէյճա մէն օլունուպ, պիւթիւն Սարտէնեա, վէ Բիէմոնթէ մէմալիքինատէ իտաէի ատայրշ վէ իսթիրահէթ վագի օլմուշտուր։

ՇՈՒԷՏ ՎԷ ՏԱՆԻՄԱՐԳԱ։ Մուգատէմա տախի իֆատէ օլունուղու վէճհիլէ Պալթիգ տէնիզինին Սոնդ նամ պօղազը, Շուէտ վէ Տանիմարգա տէվլէթլէրի էլինտէ պուլունուղունատան, մուհարէպէ զուհուրինատէ պունլարընդն նէ մուամէլէ իտէճէյի մալիմ օլմայարագ, պաղը մէրթէպէ շիւպհէ տրիզ օլմուշտուր։ Տէվլէթէյի մէղքիւրէթէյն մուախարէն պիւթիւն Տէվլէթլէրէ միւզէքքէրէյի ըսամիէ թագտիմ իտէրէք, ճէնկ զուհուրինատէ քէնտիլէրի պի թէրաֆ օրարագ, հէր Տէվլէթին ճէնկ վէ թիւճար կէմիլէրինին պահրը Պալթիգտէ սէրբէսթճէ կիրիպ չըգմաբարընա մումանատթ իթմէյէճէքլէրինի ըսամէն պէյան իթմիշլէր օլմադիլէ, պու եիւզտէն տախի Բուսիանընդ իւմիտի, պօշա չըգրըպ պահրը Պալթիգտէ պուլունան Տօնանմասընատան, վէ բայիթախթը օլան Ռէթրօպուրղատան տախի էմին օլմայճաղը աշքեապտը։

ՐՕՄԱՆ ՀԻՒՔԻՒՄԷԹԻ։ Շէրաֆէթլիւ փափա ճէնապէրի, կէչէն դեկտեմբերին 9 թարիխիլէ Վ տթիգան սէրայընատան Պարտինալ մէճլիսի տայրէսինէ աղիմէթլէ, Սէմահէթլիւ Պրունէլի, վէ Ինչէլի նաման պէօյիւք փիսգոբոսարապալ թէրփօշ իթասիլէ, մուգատէմա կէնարլէրինէ թէվճիհ գրլընատան գարտինալըդ բիւթոսինին ըսամը լճբասը իլէ տախի մումայէհիւմի մէսրուր պույրմուշ, վէ պատէհու պիր գաչ աչըգ մահալլէրէ փիսգոփոսլար նասպ իտիպ, պիր նութգ իլէ մէճլիսի իսթիամ իյէմիշ տիր։

— Բուսիա գրալընին պիրատէրի

Լիւինին էլչիլէրէ թահրիր իլէտիպի, բէսամէն նէշր օլունմուշ օլմադ իլէ, թէքմիլէն թէրճիւմէսի մէճմասընդն գրմէթասընա էլ վերմիւպ եալընդը խուլասայը մասալի շու վէճհիլէ մուխթասարէն իֆատէ օլունուր։

Պուտուս շէրիֆ մէսէլէսինին գաբարընը բուսիա տէվլէթի եաղնըշաղ նամը, վէ եախօտ եաղնըշ մանա վէրէրէք թէլաշա կիրիֆթար օլմուշ օլմադ իլէ, Ֆրանսա տէվլէթի պու մէսէլէ հագգընատա պէյնէլէրինատէ միւքասլէմէյէ կիրիշմէյէ էմէլ իթմիշ իսէ տէ, բուսիա տէվլէթի բաղը օլմայրագ Բրէնս Սէնչիլօֆու Ընիթատ նէյէ կէօնտէրմիշ, վէ բուսիալընուն եալընդը պու հարաքէթի Ֆրանսա տէվլէթինին ինֆասալինէ միճիպ օլա պիլիր քէն, եինէ սիւրէթը թէհամմիւլսէ պուլունմուշ, վէ բուսիա տէվլէթինին քէնտի իդարը իւզրէ տախի պու մէսէլէ, մէմնուն օլաճագ մէրթէպէտէ թէամիյէ պուլմուշ իքէն Բրէնս Սէնչիլօֆ եալընդը պունա վէսիլէ իսէրէք, վէ պաշդա պիր սէրիւշթէ պուլամայարագ բում մէղհէպի իմթիազաթը պահսընա կիրիշմիշ, վէ ադիպինտէ շու միւնազասասա զուհուր իթմիշտիր։

Ընասը միւնազասա օլան մատտէ պիր թէրաֆտան Տէվլէթը ալչէնին հուգուգու մուգատասէսինէ, վէ պիր թէրաֆտան բուսիա իմբէրաթորունուն տիանէթինէ տօգունուր պիր քէյֆիյէթ օլտուղունատան, Ֆրանսա տէվլէթի Ինկիլթէրրա տէվլէթիյլէ պէրապէր, շու ումուրու նազիքէյէ պիր հիսան չարսէ պուլմադա նէ մէրթէպէ սայիս իդատամ իյէ տախի, վէ իւք Վիէննա գարարընդն թէրաֆը տէվլէթը Օսմանիէտէն գապուլ օլմադընա քիմին զիատէ սէպէպիէթ վերմէյի տախի մալիմ տիւր։

Պու միւքեալէմաթն արասընտա,

ՄԷՄԱԼԻՔԻ ՕՍՄԱՆԻԷ ՆՈՒՖՈՒՍՈՒՆՈՒՆ ՄԻԼԼԷԹՃԷ ԹԱՊԻՍՄԻ

Մէղհէպլէր։	(Ղրուշ էյի) Եւրոբատա	(Ասիատիկ) Ասիատա	Աֆրիկատա	Եէքիւն
Օսմանլը	2·100·000	10·700·000	· ·	12·800·000
Ռում	1·000 000	1·000·000	· ·	2·000·000
Իրմէնի	400·000	2·000·000	· ·	2,400·000
Իսահուտի	70·000	80·000	· ·	150·000
Սլավ։ (Խրվաթ),	6·200·000	· · ·	· ·	6·200·000
Ռուման։ (Ղֆլաղ, Ուլահ)։	4·000·000	· · ·	· ·	4·000·000
Ընտաուտ	1·500·000	· · ·	· ·	1·500·000
Թաթար	16·000	20·000	· ·	36·000
Ընրապ Մըսրը իլէ պէրապէր։	· · ·	900·000	3·800·000	4·700·000
Սուրիանի վէ Բիլատանի	· · ·	235·000	· ·	235 000
Տիւրզի։	· · ·	30·000	· ·	30·000
Բիւրա։	· · ·	1·000·000	· ·	1·000·000
Թիւրքմէն	· · ·	85·000	· ·	85·000
Չինկեանէ	214·000	· · ·	· ·	214·000
	15·500·000	16·050·000	3·800·000	35·350·000

ՄԷՄԱԼԻՔԻ ՕՍՄԱՆԻԷ ՆՈՒՖՈՒՍՈՒՆՈՒՆ ՄԷՋՀԷՊՃԷ ԹԱՊԻՍՄԻ

Մէղհէպլէր։	(Ղրուշ էյի) Եւրոբատա	(Ասիատիկ) Ասիատա	Աֆրիկատա	Եէքիւն
Իսլամ	4,550·000	12,650·000	3·800·000	21·000·000
Ռում	9,600·000	1·000·000	· ·	10·600·000
Իրմէնի	400·000	2·000·000	· ·	4·200·000
Պրոթեսթանտ(1)	640·000	260·000	· ·	900·000
Իսահուտի	70·000	80·000	· ·	150·000
Կէօնտակէօն մէղհէպլէր	· · ·	· · ·	· ·	300·000
	15·260·000	15·990·000	3·800·000	35·350·000

(1) Պրոտեստանտ մուհարիբ օլան ճնավէլատ։ գէքր օլունան 900·000 գտթոլիքին ճիւմլէսի պիր միլլէթ օլմայուպ, մէմալիքի օսմանիէտէ Բօսնայա Թաթի օլան քեաֆիրի միլլէթլէրին եէքիւնի տիր։ քի շու վէճհ իլէ Թագսիմ օլունուր։

1° Լատին։ պունլար տըր պօշնագ, արնաուտ, ռում, հալէպլի, պուլղար, խրվաթ վէ սայրը գաթոլիքլէր · · 640·000

2° Իրմէնի գաթոլիկի։ պունլարընը Ընիթանէտէ միւգիմ պիր պաշ փիսգոփոսու օլուպ, 6 էյալէթ փիսգոփոսլարը տախի վար տըր · · · 50·000

3° Լիպանան բաթրիքի իտարէսինատէ օլան էրմէնի գաթոլիքլերի։ պունլարընն տախի Հալէպ, Մէրսին վէ Ընտակիատա միւգիմ իւչ էյալէթ փիսգոփոսլարը վար · · · · 25·000

4° Ռում գաթոլիքլերի եախօտ Մէլքիթլէր։ պունլարընն բաթրիքի Շամտա օթուրուպ սէքիզ էյալէթ փիսգոփոսլարը վար տըր · · · · · · · · 25·000

5° Սուրիանի վէ Բիլատանիլէր։ պունլարընն բաթրիքլէրի։ Մուսուլ վէ Հալէպտէ օթուրուպ, օն պէշ տէ էյալէթ փիսգոփոսլարը վար տըր 20·000

6° Արտնիլէր։ պունլարընն բաթրիքլէրի տախի Լիպանանտա միւգիմ օլուպ, էնտի տէ էյալէթ փիսգոփոսլարը վար տըր · · · · · · 140·000

900·000

Պու հիսապլար էճնէպի քիթասլարընտան ալընմըշ օլտուղունատան, տահա ոահիհինի պիլէն, վէ պիզէրէ իսապէր վէրէն օլուր իսէ, թէշէքքիւրէն գապուլ օլունարագ, ղապէթա մընդա տէրճ օլունուր։

Տէվլէթը Օսմանիէնին մալէսի, իրատ մասրաֆը, գարա ատաքէրի, տէնիզ գուվվէթի, թիճարէթի վէ ահվալը սայիրէսի իլէրիւտէ պէյան օլունաճագ տըր։

Ի Ամերիկա Ֆրանսական ֆրեգատ մը Ֆրանսական դրոշակ մը ունենալով, Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներ մեկնեցաւ։ Ֆրանսական նաւատորմիղը Ամերիկայի ծովերուն մէջ ամենամեծն է։ Ֆրանսական նաւատորմիղը Ամերիկայի ծովերուն մէջ ամենամեծն է։

Ֆրանսական նաւատորմիղը Ամերիկայի ծովերուն մէջ ամենամեծն է։ Ֆրանսական նաւատորմիղը Ամերիկայի ծովերուն մէջ ամենամեծն է։

Ֆրանսական նաւատորմիղը Ամերիկայի ծովերուն մէջ ամենամեծն է։ Ֆրանսական նաւատորմիղը Ամերիկայի ծովերուն մէջ ամենամեծն է։

Ֆրանսական նաւատորմիղը Ամերիկայի ծովերուն մէջ ամենամեծն է։ Ֆրանսական նաւատորմիղը Ամերիկայի ծովերուն մէջ ամենամեծն է։

— Ինչպես կարելի է ասել, Հարությունը ինքն է մեղավոր։ Ինչո՞ւ նա ամեն ինչ թողեց ու գնաց։ Ինչո՞ւ նա ինքն իրեն չի հարցրել, թե ինչպես ապրեն նրա հարազատները։ Ինչո՞ւ նա չի մտածել, որ մենք ինչպես ենք ապրելու նրա հեռանալուց հետո